

Як покращити адвентистську освіту

Про особливості адвентистської освіти, слабкі сторони та переваги, можливості розвитку розповідає Анатолій Жаловага, директор Вищої гуманітарно-теологічної школи імені Михайла Беліні-Чеховського (Республіка Польща).

На вашу думку, які основні переваги теологічної освіти в Україні, порівнюючи з освітою за кордоном?

Традиційно навчальні заклади Церкви Адвентистів сьомого дня, як духовного спрямування, так і професійно орієнтовані, входять в одну асоціацію. Тому в цілому по всьому світу рівень, правила, академічні принципи в адвентистських закладах схожі. В Україні студент може навчатися своєю мовою, у своєму культурному середовищі, враховуючи ті особливості церковного служіння і ментальності тих націй, серед яких майбутній пастор має служити. Навчаючись в іншій країні, в іншому культурному середовищі студент може збагатитися культурологічно, навчитися розуміти людей краще. На моє глибоке переконання, міжнародні стосунки важливі для саморозвитку і реально можуть збагачувати особистість.

Які аспекти теологічної освіти за кордоном ви вважаєте більш розвинутими порівняно з українською освітою?

Теологічна освіта має два основних напрямки – академічний і практичний. Перший напрямок готує спеціалістів-теологів, викладачів, науковців, а в практичній сфері проходять підготовку майбутні пастори. У нас в Україні наш теологічний інститут більше схиляється до практичної сфери викладання, тому що ми готуємо пасторів, священнослужителів. І це є особливість нашого навчального закладу.

Не тільки теологічні, але різні галузі освіти залежать від двох основних факторів, таких як рівень викладачів, що ми

називаємо фаховістю, і бібліотека. Ці два аспекти формуються десятиріччями, сторіччями. Хоч зараз уже більшу роль відіграють саме електронні бібліотеки. Підготовка потрібних фахівців – це довгий і часом болісний процес.

У нашого закладу освіти немає столітньої історії. Тому зрозуміло, що в тих університетах, які існують вже багато років, наявний величезний бібліотечний фонд, і його відсутність є нашим мінусом. Та зараз технічно можливо досягти цих цілей іншим шляхом – збираючи електронні бібліотеки або домовляючись про дистанційний доступ до електронних бібліотечних фондів інших навчальних закладів.

Які, на вашу думку, сторони адвентистської теологічної освіти, які потребують подальшого вдосконалення або реформ?

Потрібно вводити нові предмети, які б допомагали майбутнім пасторам розуміти сучасні виклики.

Розкажіть, як ви обрали шлях теологічної освіти? Який був ваш особистий мотив? І що вас найбільше надихнуло на цьому шляху?

Пасторське служіння професією назвати важко. Це ж все-таки служіння, покликання. У моєму житті покликання до пасторського служіння я відчув ще тоді, коли навіть не використовувалось поняття “пастор”, тоді всі були “проповідниками” або на кшталт цього. Я відчув це з періоду раннього осмислення свого життя, майже з дитинства.

Я виріс у сім'ї служителів, але у радянський період адвентистських семінарій не було. Можливим навчання було тільки у православної семінарії. Церква Адвентистів сьомого дня була майже в підпіллі, практично у напівлегальному становищі. Тому досвідчені служителі церкви брали наставництво над молодими людьми. Дивились на їхню участь у церковній діяльності, на їхні здібності. Потім із цими молодими людьми працювали і готували їх до служіння.

Запрошували на підготовку уроків суботньої школи. Давали

читати там уривок із Біблії. Далі ця молода людина підростала буквально й духовно, і їй давали серйозніші завдання. Так і мені випала доля проходити ці “університети”. Але я паралельно, коли вже закінчив школу, то робив усе можливе, щоб отримати світську освіту.

Пізніше відкрилась можливість виїхати за кордон на навчання. І я одним із перших скористався цією нагодою і почав навчатись на магістратурі в університеті Ендрюса (США).

Який ваш досвід навчання там був? Що найбільше сподобалося та з якими труднощами довелося зустрітись?

По-перше – я людина з повністю закритого радянського середовища, був продуктом тієї системи. Вивчав у радянському університеті історичний матеріалізм і подібні ідеологічні дисципліни. Але більша проблема в тому соціумі, в якому ми росли. І коли я їхав за кордон навчатись в адвентистський університет, то в мене були деякі ілюзії.

Це був 1991 рік, початок перебудови. Коли я вилітав із аеропорта, у мене було враження, що зараз я потраплю у новий світ, отримаю такі глибини знань і те, що просто неймовірно підійме мене в моєму пізнанні Бога і Біблії. Ось із такими грандіозними планами я летів за кордон.

Чи справдились очікування від навчання?

Це вже досвід зовсім інший – коли я почав навчатись – я піднявся на “вершину знань”, як мені здавалось. Вершину, яка лише для мене була “вершиною”. Тоді я зрозумів, що це лише моя вершина Божої правди. Сама ж Божа правда не має якоїсь “вершини”, вона недосяжна і неосяжна. І це захоплює, але і ставить все на свої місця. Господь неосяжний. І коли я піднявся на цю свою вершину, я зрозумів, що навкруги мене неосяжність пізнання. І, чесно кажучи, коли я повертався додому, в мене був страх. Я, один з перших магістрів теології з протестантського середовища на пострадянському просторі, повертаюсь у колишній Радянський Союз. Тоді він уже розпався.

Від мене багато очікували, я ж магістр. А в мене більше було запитань, ніж відповідей. Та той страх минув, тому що я зрозумів найвищу правду Божу – що Господь неосяжний. І що ми повинні бути дуже обережними, коли ми щось стверджуємо.

Чи можете поділитись, з якими викликами або труднощами вам доводилось стикатись під час навчання теології? Як ви їх подолали і як це вплинуло на ваш професійний та духовний розвиток?

У мене не було спонсорів, тобто я їхав без фінансової підтримки разом із сім'єю, трьома малими дітьми. У мене було з собою лише 300 доларів. І зараз маю чимало досвідів, коли Господь турбувався і посилав все необхідне.

Ось наприклад, у п'ятницю ввечері ми молилися, бо зовсім закінчилися гроші, і ми не мали їжі. Тільки-но ми закінчили молитву, як почули стукіт у двері. Вийшли, а на порозі стоїть великий кошик, повний їжі. Це привіз один наш знайомий. Трішки пізніше я його запитав, чому він це зробив. А він розповів, що коли ходив по магазину, то почув голос, який спонукав його купити нам продукти.

Також важко було вивчати мови: і давньоєврейську, і давньогрецьку, і англійську. Але Господь давав сили, і я зміг добре скласти іспити.

Чи є у вас наставник або людина, яка справила значний вплив на вашу кар'єру в теологічній галузі?

Це мої дідусь і тато. Також у нас був сусід, старий дідусь, з яким ми дружили; він розповідав мені про своє життя, показував, що і як він робить у своїй майстерні.

У свій час різні люди справили вагомий вплив на моє життя. Це і Павло Панченко, і Михайло Кулаков, а у період мого навчання був пастор Дженсен.

Як ви оцінюєте роль міжнародного співробітництва та обміну

досвідом у розвитку якісної теологічної освіти для адвентистських студентів?

Дуже позитивно, тому що не у всіх є нагода кудись поїхати, побачити різні культури. А це дуже збагачує людину. Така співпраця надзвичайно розширює наші можливості.

Які практичні кроки або рекомендації ви могли б надати для покращення якості адвентистської освіти в Україні?

У сучасному світі наука зробила величезний крок вперед саме за останні роки. Особливо це стосується галузі інформатизації. І ми не знаємо, як ці технічні речі можуть повпливати на суспільство, ментальність, культуру, все життя.

Ми повинні в освіті пасторів відкривати нові напрямки, пов'язані з соціологією, підлітковою психологією, соціальним служінням.

Запитання – Костянтин Поперечний, бакалаврант богослов'я